

Číslo: 01 – 2 / 2023 – 5

Dňa: 12.01.2023

Činnosť Výboru pre kultúru NRSNM v roku 2022

V roku 2022 Výbor pre kultúru Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny pracoval v súlade so schváleným plánom a programom na bežný rok. Zaoberal sa rozvojom, zveľaďovaním a zachovávaním kultúry a kultúrneho dedičstva i tradície príslušníkov slovenskej národnostnej menšiny. Jednotlivé aktivity a podujatia, ktoré si výbor plánom a programom predsavzal podporiť resp. participovať v ich organizácii, v rámci koordinácie výboru boli rozvetvené. Aj napriek tomu, že v predchádzajúcich rokoch pandemická situácia ovplyvnila činnosť výboru v tomto období roka sa aktivity postupne začali dostávať do bežných kolí. Je známe, že v oblasti kultúry dynamika realizácie veľkej väčšiny podujatí smeruje až od konca jarného obdobia s ich vyvrcholením v letnom a jesennom období.

- Výbor pre kultúru realizoval svoje 3. elektronické zasadnutie (v celkovom poradí šieste), ktoré sa uskutočnilo 20. januára 2022. V súlade s článkom 21 Rokovacieho poriadku Výboru pre kultúru NRSNM od uvedeného dátumu začiatku schôdze a v priebehu ďalších 48 hodín uskutočnil 3. elektronickú schôdzu Výboru pre kultúru NRSNM. Elektronickú schôdzu sa zúčastnili: Anna Čapeľová (predsedníčka), Miruška Kočišová (podpredsedníčka), Danica Vřbová, Boris Babík, Katarína Kalmárová, Ján Tomáš a Jaroslav Múdry (členovia). Schôdze sa nezúčastnili členovia: Anna Zolnajová, Tijana Farkašová, Tatiana Štaubová a Miroslav Brna. Členovia, ktorí sa schôdze elektronicky zúčastnili, svojimi mailovými odpoveďami (7 hlasmi) schválili Správu o činnosti Výboru pre kultúru NRSNM za rok 2021 ako prvý bod rokovacieho programu, tiež 7 hlasmi Návrh Plánu a programu Výboru pre kultúru NRSNM na rok 2022 ako druhý bod a Návrh na člena Dozornej rady Národnej knižnice Dositeja Obradovića v Starej Pazove, ktorou sa stala Miruška Kočišová.

- Výbor v pozorovanom období podporil činnosť Ochotníckeho divadla Janka Čemana v Pivnici ako aj podujatie Divadelné inscenácie dolnozemsých autorov. Teda počas dvoch víkendov v dňoch od 1. do 10. apríla 2022 prebiehal 27. ročník festivalu Divadelné inscenácie dolnozemsých autorov známy ako DIDA. Tohtoročná DIDA priniesla deväť divadelných predstavení a zároveň to bola príležitosť aj na množstvo sprievodných podujatí – prezentácií kníh, tradičného podujatia Víťanie jari s knihou a pod. Porota, ktorá hodnotila 27. ročník Did-y pracovala v tradičnom zložení: Zuzana Tárnociová, Vladimír Valentík a doc. Dr. Zuzana Týrová. DID-u slávnostne otvorila Anna Čapeľová, predsedníčka Výboru pre kultúru NRSNM. Tohtoročná DIDA priniesla vytúpenia nasledujúcich divadelných predstavení: Ženský zákon Jozefa Gregora Tajovského v predvedení OZ Šumiháj a Divadla mladých Šuňava v réžii Vlada Banka; Kabaret 2 Neformálneho divadelného súboru Fedor teatar z Padiny v autorstve a réžii Fedora Popova; Skúsené, neskúsené a tie iné Divadelného súboru KUS Zvolen z Kulpína autora predlohy Jeana Anouilha v réžii Maríny Dýrovej; Čiara KOS Jednota z Hložian autorky Ljiljany Lašicovej v réžii Jany Urbančekovej-Fejzulahiovej; detské divadelné

predstavenie Pust'te basu do rozhlasu Ochotníckeho divadla Janka Čemana autorky Viery Benkovej v réžii Ľuboslava Majeru; Tak sa to vraví Divadla VHV z Báčskeho Petrovca autora Eugena Ionesca v réžii Maríny Dýrovej; divadelnú hru WC Story SKC Pavla Jozefa Šafárika z Nového Sadu autora Vlada Moresa v réžii Rastislava Zorňana; Tsunami erdevického SKOS autora Jána Hrubíka v réžii Vladimíra Šerfězyho ako aj hosťujúce predstavenie Kebap Slovenského vojvodinského divadla v réžii Svetlany Gaškovej.

- Výbor pre kultúru v tomto období podporil Asociáciu slovenských spolkov žien, ako reprezentanta ženských spolkov vo Vojvodine. Konkrétne čiastočne na podporu publikácie venovanej 15. výročiu tejto asociácie a na aktivity behom kalendárneho roka.

- Podporená bola i organizácia Veľkonočného koncertu účastníkov seminára Nová pieseň v organizácii Komorného zboru Nádeje v Pivnici, ktorý sa uskutočnil 18. apríla 2022. V poradí XI. seminár Nová pieseň bol úspešne zrealizovaný 12. februára 2022 a jeho výsledkom aj tentoraz bola nová pieseň, ktorú účastníci so svojimi zborními odprezentovali na uvedenom koncerte. Lektorom seminára bol Dr. Juraj Súdei.

- Dňa 15. mája 2022 v Laliti sa uskutočnila 14. Krojová zábava v organizácii Združenia žien Matkino srdce taktiež za podpory VPK NRSNM. Zúčastnili sa predstavielky pätnástich ženských spolkov, združení, aktívov, etnosekcií či MOMS z Odžakov, Selenče, Jánošíka, Deronjov, Hložian, Báčskeho Petrovca, Báčskeho Gračca, Pivnice, Ratkova, Silbaša, Starej Pazovy, Čonoplje, Karavukova, chorvátskeho Iloku a Lalite. Na začiatok krojovaný sprievod zo ZŠ Nestora Žučného vyrazil po etnodom. Tam si účastníci a hostia okrem stálych exponátov a starožitností obzreli výstavu vzácných, slovenskými vzorkami vyšívanych košiel. Prehliadka slávnostného odevu vo všelijakých variantoch, medzi ktorými niektoré kroje boli staršie aj vyše sto rokov, prebiehala na nádvorí domu kultúry. Moderátorka Anna Hrnčiarová najprv slovo dala predsedníčke ZŽ Matkino srdce Márii Mackove a následne sa z letného javiska prihovarila zástupkyňa predsedu Obce Odžaci Dejana Salajjiová. Krojovú zábavu pred obecnstvom, v ktorom boli aj predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová, riaditeľka ZŠ Nestora Žučného Ankica Benková, farárka lalitská Zuzana Poničanová, predseda domáceho MOMS Jaroslav Múdry, predstavielia spoločenských, kultúrnych a iných organizácií z Lalite, otvoril predseda Rady miestneho spoločenstva Nikola Krivokuća.

- Výbor pre kultúru sa i t.r. podielal v organizácii a financovaní celomenšinových festivalov. Prvým takým je jubilejný 50. ročník Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... v Hložanoch. V čase písania tejto správy bolo zrealizovaných viacero zasadnutí Organizačno-správnej rady festivalu. Okrem prvých dvoch pracovných (z ktorých uvádzame závery) na treťom a štvrtom zasadnutí, ktoré sa uskutočnili 18. mája a 13. júna 2022, už boli finalizované celkové prípravy festivalu.

- Dňa 24. marca 2022 v Hložanoch sa uskutočnilo 1. zasadnutie Organizačno-správnej rady 50. FF Tancuj, tancuj... za prítomnosti: Michala Hataľu (NRSNM), Vladimíra Francistyho (ÚKVS), Sone Đurišovej (Miestne spoločenstvo Hložany), Vladimíra Bažal'u (KOS Jednota Hložany) a Svetluše Hlaváčovej, koordinátorky VPK

NRSNM. Najsamprv sa uskutočnilo konštituovanie Organizačno-správnej rady 50. Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... a prítomní za predsedu tohto telesa zvolili Michala Hataľa, predstaviteľa NRSNM. V pokračovaní bol spresnený dátum festivalu – 18. júna 2022 (sobota). V súvislosti s návrhom na koordinátora tohtoročného festivalu predseda OSR 50. FF TT Michal Hataľa navrhol Annu Chrt'anovú-Leskovac. Jedným zo záverov schôdze bolo na webovej stránke ÚSŽZ urýchlene zverejniť prihlášky na prihlasovanie súborov – účastníkov festivalu ako i výzvu na grafické riešenie propagačného materiálu festivalu. Vzhľadom na to, že v tom období ešte neboli hotové výsledky pokrajinských a republikových súbehov a Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, na prvej schôdzi OSR FF TT ešte nebolo možné precizovať finančný plán festivalu. Túto záležitosť ako i ďalšie otázky týkajúce sa zloženia odborných porôt, návrhu na moderátorov, autora scenára, sprievodných podujatí a iných organizačných záležitostí, členovia OSR sa venujú na nasledujúcom zasadnutí.

- Dňa 29. apríla 2022 so začiatkom o 10.30 hodine v Hložanoch sa uskutočnilo 2. zasadnutie Organizačno-správnej rady 50. FF Tancuj, tancuj... Prítomní boli: Michal Hataľa, Vladimír Francisty, Vladimír Bažal'a, Anna Chrt'anová Leskovac, Danica Vřbová a Svetluša Hlaváčová. Po otvorení schôdze boli prečítané závery z 1. zasadnutia OSR. V súvislosti s návrhom na koordinátora tohtoročného festivalu tentoraz predseda OSR 50. FF TT Michal Hataľa navrhol dve rovnoprávne koordinátorky Annu Chrt'anovú-Leskovac a Danicu Vřbovú, ktoré si navzájom podelia úlohy. V rámci bodu Orientačný návrh finančného plánu festivalu sa prerokovali všetky zdroje podpory festivalu a dohodli sa, že po nasledujúcu schôdzu treba spresniť a skonkrétniť jednotlivé položky. Keď ide o grafické riešenie propagačného materiálu, riaditeľ ÚKVS V. Francisty prezentoval niekoľko návrhov. Členovia OSR na schôdzi nezvolili ten najpriliehavejší, lebo zopár návrhov jednotliví autori sľúbili, že pošlú do ÚKVS. Čo sa týka prihlasovania súborov – účastníkov festivalu, dohodnuté bolo, že v ústave zavolajú účastníkov, zmapujú situáciu a súbory upozornia, aby sa prihlásili. Nasledovali návrhy na členov porôt, moderátorov, autora scenára, náplň revuálnej časti festivalu a sprievodné podujatia.

- Výbor pre kultúru v tomto období sa zúčastnil aj na prvom prípravnom zasadnutí Slovenských národných slávností, ktoré sa uskutočnilo 6. júna 2022 v priestoroch Zhromaždenia obce Báčsky Petrovec a podporená bola i tlač publikácie venovanej životu a dielu nášho popredného insitného maliara Jána Bačúra.

- Dňa 15. júna v ÚKVS v Novom Sade bola otvorená výstava prác malého formátu umelcov Slovákov v Srbsku Korene 8, ktoré podporuje v rámci Výboru pre kultúru i NRSNM. Tohtoročná výstava diel malého formátu Korene, na ktorej sa zúčastňujú slovenskí výtvarníci žijúci v Srbsku, sa konala už po ôsmykrát a jej iniciátorom je staropazovský maliar Ján Agarský. Na výstavách malých formátov sa zúčastňujú početní umelci všetkých generácií, ktorí tak z roka na rok prezentujú svoje najnovšie práce. Výstavy Korene tak poskytujú publiku pohľad na nové diela z ich ateliérov. Zároveň sú tieto práce skutočne cenné pre kritikov, ktorí posudzujú primeranosť súčasných umeleckých diel v súčasnom svete, rovnako ako katalógy diel a iná dokumentácia z týchto výstav budú cenné pri písaní niektorých budúcich dejín umenia vojvodinských Slovákov.

V maliarstve je v dnešnej dobe platný takmer každý štýlový pokus – či už ide o klasické výjavy, modernistické poňatia, figuráciu alebo abstrakciu. Dôležité je vybudovať si osobný ľudsko-umelecký postoj a postaviť sa proti globálnej medializácii, ktorá znižuje úlohu a miesto človeka v modernom svete. Robí to skupina figuralistov a portrétistov: Miroslav Pavlovič a Miroslav Havrilov sú angažovaní, Andrea Merníková Šimonová je realisticky presvedčivá a Dragana Olujić a Jasna Opavská svojimi kresbami majú blízko ku klasickej figuratívnej kompozícii. Odklon od technologickej nadvlády a diskriminácie je evidentný v krajinomalbách Márie Galátovej Ćirovićovej, Lasla Kolara, Svetlany Mihál'ovej, Suzany Sanković. Fotografie Michala Madackého (dážď) a počítačová recyklácia motívov Vesny Opavskej (opadané lístie) sú venované špecifickému „stavu“ krajiny. V čisto piktorálnom zmysle pôsobia presvedčivo zmenšené výjavy roviny Michala Ďurovku, svojsky štylizované krajinomalby Lubky Ergovej a geometrická štylizácia panoramatického motívu Štefice Radovanov. Abstraktne kolorované expresívne kresby Zvonimíra Pudelku sú očividne inšpirované prírodou a jej energiou, rovnako ako sú podobné impulzy badateľné vo vysoko kultivovaných grafikách Aleny Klátikovej. Výnimočným kvalitatívnym prínosom pre výstavu sú presvedčivé a vrstvené koláže Márie Gaškovej, ktorá sa vyznačuje angažovaným postojom k problematike životného prostredia, a Jána Agarského, ktorý dosiahol harmóniu formy, hmoty a redukovanej farebnosti. Aj tentoraz sa stretávame s dnes už ucelenou skupinou geometristov – Jozefom Klátikom, Rastislavom Škuľcom, Marjanom Karavlom a Danielou Markovou, ktorí nám ponúkajú estetiku a etiku racionálneho chápania sveta v časoch globálnej krízy. Na výstave Korene 8 bola ocenená séria drobných kresieb Zdenky Márie Madackej, ktorá vyplynula z jej dlhoročného a kontinuálneho záujmu o vzťah medzi vedou a umením, presnejšie o vzťah prírody a povahy umenia. Svojou jednoduchou a čistou ikonografiou vytvorila skutočne autentické kresby plné početných metaforických posolstiev. Špeciálnu cenu porota udelila aj grafikovi a maliarovi Pavlovi Čánimu, v ktorého tvorbe malý formát nadobudol charakter silného a finálneho diela, ktorého význam je autentickou súčasťou celej jeho tvorby zaznamenatej v súčasnom umení Vojvodiny a Srbska.

- V areáli hložianskeho amfiteátra dňa 18. júna 2022 sa uskutočnil 50. ročník Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... Spoluzakladatelia, spoluorganizátori a realizačný tím hostiteľov sa i toho roku snažili vytvoriť čím prajnejšie podmienky na priebeh festivalu. V Hložanoch v tento deň festivalom tradične žije celá osada a tak folklór i tentoraz bolo cítiť na každom kroku. Mal tri súťažiacie časti – koncert speváckych skupín a orchestrov a dva tanečné koncerty. Poobedňajší a večerný, ktorý mohli sledovať i diváci prostredníctvom priameho televízneho prenosu RT Vojvodiny. Prítomným sa v Dome kultúry pred koncertom speváckych skupín a orchestrov prihovoril Vladimír Francisty, riaditeľ Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Nasledovalo defilé hložianskymi ulicami a tak sa všetky súbory dostali k festivalovému dejisku – amfiteátru. V rámci otváracieho ceremoniálu svojrázne úvodné slovo mal predseda Organiozačno-správnej rady 50. FF Tancuj, tancuj... Michal Hatal'a, ktorý v pokračovaní privítal vzácnych hostí. Nasledovali príhovory zástupkyne predsedu rady MS Hložany Sone Ďurišovej, predsedníčky Obce Báčsky Petrovec Jasny Šprochovej, predsedu MSS Branislava Kulíka a predsedníčky NRSNM Libušky Lakatošovej. Festival otvoril pár víťazného súboru 49. FF Tancuj, tancuj... – KOS Jednota z Hložian – Tijana Adámeková a Ľuboslav Hatal'a, vnučka a vnuk

jedných zo zakladateľov tohto festivalu. Po vztýčení festivalovej vlajky nasledoval spoločný otvárací tanec predstaviteľov všetkých folklórnych súborov.

Na tohtoročnom festivale sa zúčastnili spevácke skupiny, ľudové orchestre a folklórne súbory z Pivnice, Báčskeho Petrovca, Kovačice, Padiny, Starej Pazovy, Nového Sadu, Kysáča, Vojlovice, Lalite, Hajdušice, Hložian, Kulpína a Iloka (Chorvátsko). Po ukončení druhého koncertu – súťažiacej časti, v revuálnej časti vystúpili hosťujúce súbory z Nového Sadu – Folklórny súbor Vila a Univerzitný folklórny súbor Mladosť z Banskej Bystrice zo Slovenskej republiky. Kým vystupovali hosťujúce súbory odborná porota hodnotila vystúpenia tanečných súborov. Pracovala v zložení: Ružena Červenská, Milorad Lonić a Michal Spišiak. Ľudový odev hodnotil Patrik Rago a keď ide o porotu, ktorá hodnotila prednesy speváckych skupín a orchestrov, pracovala v zložení: Juraj Súdei, Nataša Kolárová a Pavel Tomáš st. Koncert speváckych skupín a orchestrov moderovala Martina Benková a moderátormi koncertov tanečných skupín boli Elenka Vršková a Ivica Grujić Litavský. Scenáre všetkých koncertov napísala Anna Horvátová.

Výsledky festivalu vyzerajú nasledovne: v kategórii ľudových orchestrov 1. cena (zlatá plaketa) SKC Pavla Jozefa Šafárika z Nového Sadu, 2. cenu (striebornú plaketu) získal Ľudový orchester Domu kultúry Michala Babinku z Padiny a 3. cena nebola udelená, keďže v konkurencii o cenu súťažili iba dva orchestre. V kategórii speváckych skupín 1. cena (zlatá plaketa) patrila Dievčenskej speváckej skupine Kreatívneho centra z Kovačice 2. cena (strieborná plaketa) Ženskej speváckej skupine SKC P. J. Šafárika z Nového Sadu a dve rovnoprávne 3. ceny (bronzové plakety) patrili Ženskej speváckej skupine SKOS Detvan z Vojlovice a Mužskej speváckej skupine KUS Petrovská družina z Báčskeho Petrovca. Špeciálne ceny získali: Staršia mužská spevácka skupina SKOS Detvan z Vojlovice a Mužskej speváckej skupine KOS Jednota z Hložian. V kategórii tanečných skupín 1. cenu (zlatú plaketu) získala Mladšia tanečná skupina KOS Jednota z Hložian a tento súbor zároveň získal i Cenu NRSNM. Keď ide o 2. cenu (striebornú plaketu), získal ju Folklórny súbor V pivnickom poli SKUS Pivnica z Pivnice a 3. cenu (bronzovú plaketu) získal SKC P. J. Šafárika z Nového Sadu. Špeciálnu cenu za umelecký výkon získal Folklórny súbor SKUS Slnečnica z Padiny. Diplomy za ľudový kroj získali Folklórny súbor Klasy SKUS hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy, Mladšia tanečná skupina FS V pivnickom poli SKUS Pivnica a Folklórny súbor Petrovčan Mládežníckeho združenia YMCA Srbsko z Báčskeho Petrovca.

Podľa ustáleného modelu organizovania slovenských vojvodinských festivalov, ktoré majú celomenšinový ráz, spoluzakladateľmi festivalu Tancuj, tancuj... i tentoraz boli Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku a KOS Jednota z Hložian. Organizátormi – Miestne spoločenstvo Hložany, Obec Báčsky Petrovec a Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov. Okrem spomenutých zakladateľov a organizátorov, festival finančne podporili i Ministerstvo kultúry a informovania Srbskej republiky, Pokrajinský sekretariát pre vzdelávanie, správu, predpisy a národnostné menšiny – národnostné spoločenstvá APV, Pokrajinský sekretariát pre kultúru, verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami APV, Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Obec Báčsky Petrovec, Miestne spoločenstvo Hložany, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a Kultúrno-osvetový spolok Jednota z Hložian. Festival mal niekoľko sprievodných podujatí – jarmok starodávnych jedál v organizácii ASSŽ a Spolku žien Slovenka, etnografickú

výstavu Sviatočný ženský odev a príprava výbavy pre mladuchu v organizácii SŽ Slovenka a výstavu starých fotografií v organizácii MOMS Hložany.

- Dňa 25. júna v Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov v Novom Sade sa uskutočnilo 66. literárne snemovanie – najstaršie kultúrne podujatie vojvodinských Slovákov. Väčšia časť príspevkov bola venovaná jubilujúcim autorom – profesorom na katedre slovakistiky Filozofickej fakulty Univerzity v Novom Sade – dôchodcom Jarmile Hodoličovej a Miroslavovi Dudkovi, významnému dejateľovi na poli srbsko-slovenských vzťahov, aktuálnemu riaditeľovi Archívu Vojvodiny Nebojšovi Kuzmanovičovi a najmladšej jubilantke Annamárii Boldockej-Grbičovej. Účastníci tohtoročného snemovania si pripomenuli aj ďalšie početné jubileá – 100 rokov od narodenia pazovského rodáka Zlatka Klátika, nedožitú deväťdesiatku Andreja Čipkára a Daniela Dudka, nedožitú osemdesiatku Michala Týra a nedožitú sedemdesiatku Jaroslava Supka. Na začiatku snemovania sa prítomným prihovorili riaditeľ Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov Vladimír Francisty, predsedníčka výboru pre kultúru NRSNM Anna Čapeľová a šéfredaktorka Nového života Zdenka Valentová Beličová, ktorá podujatie aj moderovala a zdôraznila, že je v roku 2022 Nový Sad Európskym hlavným mestom kultúry a že uskutočnením snemovania v tomto meste aj vojvodinskí Slováci prispievajú bohatej mozaike programov. Cenu Nového života za rok 2021 získal slovenský vojvodinský básnik žijúci v Kanade – Daniel Pixiades, ktorý sa prítomným prihovoril video pozdravom. Predstavené boli i dve publikácie – bibliofília venovaná storočnici narodenia Zlatka Klátika, ktorú pripravili Jozef Klátik a vydal ÚKVS a kniha Smery a pobrežia – Eseje iných o mne, ktorú zostavili Zdenka Valentová Beličová a Smiljana Pixiadesová a vydalo Slovenské vydavateľské centrum pri príležitosti udelenia Ceny Nového života.

- V dňoch 1. až 3. júla sa v Kysáči konal náš najväčší sviatok detského folklóru – Detský folklórny festival Zlatá brána, ktorá svoje brány otvorila 28.-krát a to 31 tanečným, hudobným a speváckym súborom z nasledujúcich osád: Kysáča, Bingule, Lugu, Hložian, Vojlovice, Starej Pazovy, Báčskeho Petrovca, Luby, Erdevíka, Pivnice, Jánošíka, Iloka, Zreňaninu, Kovačice, Nového Sadu, Padiny, Kulpína, Hajdušice, Selenče a Pliešoviec zo Slovenska. Festival si aj tohto roku zachoval medzinárodný charakter, keďže sa ho zúčastnili hostia zo Slovenska a z Chorvátska. Festivalové hody štartovali v piatok 1. júla otvorením výstavy obrazov insitných maliarov v priestoroch predškolskej ustanovizne Lienka. V ten istý deň sa konala aj výstava filatelistov mládežníkov a otvorená bola aj výstava detských výtvarných prác Zlatá brána. Divadielko Galéria z Nového Mesta nad Váhom na záver festivalového dňa predviedlo bábkové predstavenie Konôpka. Sobota patrila koncertu detského folklórneho súboru z Pliešoviec zo Slovenska. Nedelňa už tradične patrila koncertu detských súborov. Otvárací program festivalu sa konal v obvyklej forme – javiskom defilovali páry predstavitelia účinkujúcich súborov. Na začiatku programu sa prihovoril Pavel Surový, riaditeľ festivalu a Kultúrneho centra Kysáč, ktorý po privítaní hostí a účastníkov pozval na javisko predsedníčku Zhromaždenia mesta Nový Sad Jelenu Marinkovičovou-Radomirovičovou, aby festival otvorila. Výkony našich najmladších spevákov, hudobníkov a tanečníkov sledovala porota v zložení: Ján Slávik, Olivera Popadičová a Anna Zorňanová-Kulíková. Podľa rozhodnutia poroty, najúspešnejší na 28. DFF Zlatá brána boli Erdevičania, členovia DFS Zvončeky pri SKOS Erdevík, s

ktorými pracovali Lyduška Kolárová a Vesna Mijatovićová. Erdevičania sa stali absolútnymi víťazmi tohtoročného festivalu a tým pádom získali aj sošku NRSNM. Prvú cenu vytancovali DFS Vločka ZŠ Mladých pokolení z Kovačice, ktorých pripravil Pavel Urban. Druhá cena sa dostala do rúk deťom z Padiny, teda DFS SKUS Slniečnica pri ZŠ maršala Tita. Ich choreografkou a vedúcou je Anna Halajová. Tretiu cenu sa porota rozhodla udeliť DFS KUS Petrovská družina, ktorých pripravil Pavel Pavlíni. Porota sa rozhodla udeliť aj špeciálne ceny, a to: pre DFS Slniečko KC Kysáč, DFS Ratolesť SKUS Pivnica, DFS Šafářiček SKC P. J. Šafárika z Nového Sadu a pre Orchestrík ZŠ Jána Kollára a KZ Zvony zo Selenče. Festival moderovali mladí herci: Miloš Privizer, Hana Agarská, Emília Čemanová, Martina Agarská a Simona Červená. Scenár napísala a hercov pripravila Milina Chrtánová.

- Druhý augustový víkend v Báčskom Petrovci sa tradične niesol v znamení veľkolepého sviatku vojvodinských Slovákov v Srbsku – Slovenských národných slávností. Organizátormi boli Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, Okres Báčsky Petrovec a Matica slovenská v Srbsku. Oficiálnym začiatkom slávností bol vstupný program pod názvom Iskierky nádeje vtkané do jubileí, ktorý sa uskutočnil dňa 12. augusta 2022 v sieni Slovenského vojvodinského divadla v priamom televíznom prenose RT Vojvodina. Po odznení hymien Srbska a Slovenska a privítaní vzácnych hostí z domova a zo zahraničia, úvodná časť patrila prejavom hostiteľov a vzácnych hostí. V mene Obce Báčsky Petrovec hovorila Jasna Šprochová, predsedníčka Obce B. Petrovec, v mene NRSNM podpredsedníčka Tatiana Vujačićová, v mene Matice slovenskej v Srbsku predseda Branislav Kulík, v mene Veľvyslanectva SR v Belehrade J.E. Fedor Rosocha, veľvyslanec, ktorý zároveň prečítal aj zdravicu ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Ivana Korčoka. Česť otvoriť tohtoročné slávnosti mal Igor Mirović, predseda pokrajinskej vlády. Po tejto časti sa pokračovalo i v samotnom otváracom programe, ktorý sa niesol v znamení množstva jubileí, ktoré poznačili rok 2022. Pripomenuté v ňom bolo 90. výročie Matice slovenskej v Juhoslávii a 30. výročie obnovenia Slovenských národných slávností, 125 rokov od narodenia akademickej maliarky Zuzky Medveďovej, 220 rokov príchodu Slovákov do Kovačice, 275 rokov od podpísania Osadníckej zmluvy v Petrovci, 125. výročie od narodenia Jána Čajaka mladšieho, 130 rokov od založenia KUS Petrovská družina, 30 rokov pôsobenia Folklórneho súboru Klasy pri SKUS hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy, 80 rokov od zavraždenia hrdinu Janka Čmelíka, 75 rokov pôsobenia KUS Jána Kollára v Selenči a pod. V moderátorsko-herecko-recitačnej časti programu sa zúčastnili: Zuzana Tárnociová, Martina Benková, Ksenija Vujačićová, Marína Horvátová a Peter Šul'an z B. Petrovca, Andrea Miháľová, Nina Vršková, Jana Čížmanská a Kristián Križan z Kysáča a Boris Fekete z Hložian. O inštrumentálne clony sa postarali Juraj Súdi st. – klavír a Juraj Súdi ml. – husle. V programe sa zúčastnili sólisti Boris Babík, Simona Sýkorová, Patrik Jocha, Jaroslav Pecník a Juraj Súdi st. Taktiež Komorný zbor Zvony zo Selenče pod vedením Juraja Súdiho st., Mužská spevácka skupina KUS Petrovská družina pod vedením Ondreja Maglovského, Dievčenská spevácka skupina Perla z Kovačice pod vedením Milinky Čížikovej a Folklórny súbor Klasy pri SKUS hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy pod vedením Zlatka Rumana. Pod scenár sa podpísali Anna Horvátová a Ján Privizer, ktorý

zároveň bol i režisérom programu. Vstupný program Slovenských národných slávností okrem NRSNM podporil i Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

- Dňa 3. septembra v Padine sa uskutočnili 47. Babinkove dni – tradičné literárne posedenie venované spomienke na popredného spisovateľa z radov dolnozemsých Slovákov Michala Babinku, ktoré mali podnázov Literárna beseda s básnikmi. Zúčastnili sa ich dvaja srbskí básnici – Radomir Andrić a Jeremija Lazarević a otvorila ich padinská spisovateľka Ružena Kraticová. Vlastnú tvorbu prezentovali aj padinskí spisovatelia Dušan Valenta a Ján Valenta. V programe sa zúčastnili žiaci padinskej základnej školy, ktorí predviedli scénu Rozprávka o mladosti Michala Babinku za nácviku učiteľky Zuzany Valentovej. V rámci programu sa prihovoril aj Vladimír Valentík, riaditeľ Slovenského vydavateľského centra a básne zo zbierky Kôrnatenie navrelín Michala Babinku predviedli Elenka Ďurišová, Anna Slivková, Ivana Megová, Mária Kotvašová-Jonašová, Jana Galasová a Miroslav Halabrín. Záverom sa prihovorila organizátorka podujatia Zdenka Obšustová.

- Petrovské dni divadelné ako divadelný festival dvoch krajín – Srbska a Slovenska – už 27 rokov spájajú a porovnávajú súčasnú tvorbu profesionálnych divadiel. Uskutočnili sa od 9. do 14. septembra 2022 v organizácii Slovenského vojvodinského divadla v Báčskom Petrovci. V rámci bohatého a rôznorodého programu vystúpili: Opera a teáter Madlenianum z Belehradu, Slovenské komorné divadlo z Martina, Spišské divadlo zo Spišskej Novej Vsi, BUDI festival Kultúrne strediska z Pančeva a hositeľské divadlo SVD s predstavením Testosterón A. Saramonowicza. V rámci sprievodných podujatí bola výstava scénografie a divadelných bábok Malá morská víla v réžii Ľuboslava Majeru Národného divadla Tošu Jovanovića zo Zreňaninu a prezentované boli profily divadelných tvorcov a divadelných pracovníkov – Na slovíčko s divadelníkom.

- Dňa 8. októbra 2022 v Parku Zuzky Medved'ovej v Báčskom Petrovci v organizácii Združenia petrovských výtvarných umelcov sa uskutočnil ďalší ročník Detského výtvarného tábora detí predškolského veku a žiakov základných škôl a gymnazistov. Toto populárne výtvarné podujatie, ktoré pretrváva už celé desaťročie, podporila i Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny.

- V dňoch 15. a 16. októbra 2022 v Báčskom Petrovci v organizácii Združenia petrovských výtvarných umelcov a za účasti 22 účastníkov sa uskutočnil ďalší ročník Výtvarníckeho tábora maliarov amatérov nielen pre výtvarníkov z petrovskej obce, ale i z jeho okolia. Združenie nie je lokálneho rázu a známe je podľa toho, že je otvorené k spolupráci a do svojho členstva zapája i cezpoľných záujemcov o výtvarné umenie. Takže sa ho tentokrát zúčastnili aj umelci z Prijepolja, Belehradu, Báčskej Palanky, Hložian, Maglića, Selenče, Nového Sadu, Kulpína a Báčskeho Petrovca.

- V dňoch 15. a 16. októbra 2022 žiaci III., IV. a V. ročníka slovenského jazyka s prvkami národnej kultúry Základnej školy Bratstvo z Aradáča ako víťazi Detskej divadelnej prehliadky 3xĎ z roku 2021 zavítali do Sarvašu, Maďarskej republiky. Zúčastnili sa tamojšieho divadelného festivalu Spolu na javisku (a mimo neho). Okrem

Aradáčanov v Sarvaši boli ešte i divadelné súbory zo Slovenska, Maďarska a Rumunska, Nadlaku. Keďže je žiakom z Aradáča slovenčina úplne cudzím jazykom, veľmi sa im páčilo, že sa môžu pozrieť na úplne slovenské predstavenia a tak zdokonaľiť a obohatiť novú slovnú zásobu slovenčiny. Domáci zo Sarvašu Aradáčanov veľmi pekne privítali a vytvorili momenty, na ktoré si hostia budú po krásnom spomínať. Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny mladým Aradáčanom na tento zájazd do Maďarska uhradila cestovné trovy.

- Dňa 22. októbra 2022 v Slovenskom vojvodinskom divadle v Báčskom Petrovci sa uskutočnilo 12. Stretnutie slovenských zborov Vojvodiny v organizácii Komorného zboru Musica viva a Marieny Stankovičovej Krivákovej. Stretnutie otvorila predsedníčka Báčskopetrovskej obce Jasna Šprochová. V rámci koncertu vystúpilo šesť zborov: domáci komorný zbor Musica viva (dirigentka Mariena Stankovičová Kriváková za klavírneho sprievodu Vladimíra Kováča); Miešaný zbor Tília zo Starej Pazovy (dirigentka Anna Ďurđevićová); Miešaný zbor SKC Pavla Jozefa Šafárika z Nového Sadu (dirigentka Anna Crveniová za klavírneho sprievodu Mareka Stupavského); Mladší cirkevný spevokol Vivit z Aradáča (dirigentka Viera Godová); Spevácky zbor Nádeje z Pivnice (za klavírneho sprievodu Sandry Grňovej); Komorný zbor Zvony zo Selenče (dirigent Juraj Súdi st.). Stretnutie moderovala Andrea Stanivuková a podujatie svojou prítomnosťou poctila aj predsedníčka NRSNM Tatiana Vujačićová.

- V Selenči sa dňa 30. októbra 2022 uskutočnil 41. ročník Festivalu slovenskej populárnej hudby Zlatý kľúč, ktorý v priamom prenose prostredníctvom RTV mohli sledovať aj diváci. Organizácia festivalu prebiehala podľa zaužívaného modelu z predchádzajúcich ročníkov. Takže i tohtoročný festival realizačne mali pod kontrolou Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, Miestne spoločenstvo Selenča, Obec Báč a KUS Jána Kollára zo Selenče. Okrem nich festival finančne podporili i Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí a početní dobrodinci z domáceho, selenčského prostredia. Prítomným v sieni selenčského Domu kultúry sa na samom začiatku slávnostne prihovorili: zástupkyňa predsedu Obce Báč Marína Balaban a česť otvoriť 41. Zlatý kľúč mala Iveta Galbavá, poradkyňa predsedu vlády Slovenskej republiky v oblasti starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí. Pod hudobnú produkciu festivalu sa podpísala Slovenka Benková-Martinková, scenár napísala Katarína Melegová-Melichová a festival moderovali Malvína Zolňanová, Miroslav Gašpar a v backstage rozhovory s interpretmi robila Anna Berediová. Hodnotenie skladieb a interpretácií pesničiek mala na starosti odborná porota v zložení: Milina Sklabinská, Ervin Malina, Miroslav Zvara, Vlastimír Povolný a Marcel Palonder zo Slovenska, predseda poroty. Texty piesní hodnotila Zdenka Valentová-Belićová a spevákov sprevádzal orchester v nasledujúcom zložení: Samuel Kováč, Miroslav Hemela, Ivan Galamboš a Miroslav Cerovský.

Uvedený ročník do života priviedol desať nových žánrovo pestrých skladieb, ktoré uvedieme podľa poradia prednesov na samotnom festivale. Samuel Kováč sa skladbou Nedel'a predstavil ako skladateľ a textár a zároveň urobil aj úpravu a produkciu. Interpretovalo ju trio – Maja Levárska, Silvia Grňová a Marek Černák. Uvedená skladba získala cenu poroty obecnstva a zároveň aj cenu s najväčším počtom hlasov. Mirko Ilić

sa skladbou Mozole odprezentoval ako skladateľ, textár, interpret a úpravu a produkciu mal Rastislav Srnka. Sprievodné vokály mali Božena Bažíková, Tatiana Cerovská, Iveta Anna Iličová a Jaroslav Leporis. Autorom skladby a textu Láska jediná bol Miloslav Kardelis, úpravu a produkciu mal Igor Molnar Đango a interpretovali ju manželka Iveta a Ladislav Kekezovci. Juraj Súde mladší bol autorom skladby Motýľ, text napísala Tereza Garajová, úpravu a produkciu mal Igor Molnar Đango a interpretovala ju Gabriela Nosáľová, ktorá zároveň získala aj cenu odbornej poroty za interpretáciu. Vlastný text Pri mesiaci zhudobnil autor Jaroslav Berédi, úpravu a produkciu piesne mal Igor Molnar Đango a interpretoval ju Pavel Poniger Forero. Autorkou víťaznej piesne Rytmus srdca bola Iveta Kováčová, ktorá okrem plakety zároveň dostala aj Cenu NRSNM. Text, úpravu a produkciu piesne mal Samuel Kováč a interpretovala ju Una Amidžićová. Dino Poliak bol autorom skladby a textu piesne Urobím to ešte raz, úpravu a produkciu piesne mal Igor Molnar Đango. Autor skladby ju pôvodne mal aj interpretovať, ale z objektívnych dôvodov na koncerte nevystúpil a prítomní v sieni domu kultúry v Selenči a televízni diváci si ju predsa vypočuli. Bezkrídli anjeli je názov skladby autora Ondreja Maglovského, ktorý text napísala Katarína Melegová-Melichová a ktorá zároveň dostala i Cenu – plaketu za najúspešnejší text. Úpravu a produkciu mal Igor Molnar Đango a interpretovala ju Anna Zorňanová-Kulíková. Autorom skladby a textu Vtedy som tvoj bol Vladimír Marušić, úpravu a produkciu mal Igor Molnar Đango a interpretoval ju Ivan Petrovič. Autor za skladbu získal tretiu cenu. Skladbu a text piesne Milý môj napísala Anna Tordánská a zároveň ju aj interpretovala. Úpravu a produkciu mal Igor Molnar Đango. Autorka za skladbu získala druhú cenu. Ceny odmeneným slávnostne udeľovali zástupkyňa predsedu Obce Báč Marína Balaban a riaditeľ Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov Vladimír Francisty. Náplňou revuálnej časti Zlatého kľúča bolo predvedenie niekoľkých skladieb skupiny Southlanders, nesúťažná skladba Ondreja Maglovského v predvedení Ondreja Pavčoka, ako aj skladba host'a v predvedení predsedu odbornej poroty Marcela Palondera.

- V Starej Pazove sa v dňoch od 29. októbra do 5. novembra 2022 sa uskutočnila 52. Prehliadka slovenskej ochotníckej divadelnej tvorby 52. Divadelný vavrín. Divadelný vavrín otvorila Monika Podsklanová Šuhajdová, zástupkyňa veľvyslancu Slovenskej republiky v Srbsku. V otváracom programe sa prihovril aj Alexander Bako, podpredseda spolku hrdinu Janka Čmelíka ako jeden z organizátorov. Okrem spolku organizátormi prehliadky sú aj Obec Stará Pazova, NRSNM a Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov. O význame našich festivalov, ktoré sú vrcholnými prehliadkami a ktoré majú za cieľ prezentovať to najlepšie, čo sa vyprodukuje počas roka, hovoril Vladimír Francisty, riaditeľ ÚKVS. V umeleckej časti otváracieho ceremoniálu vystúpila pianistka Svetlana Tirmenštajnová, rodáčka zo Sibíri, pôsobiaci v Srbsku. Po slávnostnom otvorení Divadelného vavrína a na potešenie milovníkov divadla vystúpili členovia Slovenského vojvodinského divadla s hosťujúcim predstavením Testosterón autora Andrzeja Saramonowicza v réžii Radoja Čupíca. Tohtoročná produkcia priniesla šesť divadelných predstavení ochotníkov z Kovačice, Hložian, Kulpína, Erdevíka, Nového Sadu a Kysáča. Súťažná časť sa konala v dvoch dňoch – 30. októbra a 4. novembra. Divadelnú produkciu sledovala odborná porota v zložení: Mgr. art. Miroslav Benka, významný umelec, Ján Privizer, režisér z Kysáča a Alexander Bako, režisér zo Starej Pazovy. Všetky inscenácie sledovala aj porota obecnstva, ktorá vyhlásila najlepšieho herca z každého predstavenia.

Tretiu cenu – bronzovú plaketu získalo predstavenie Tsunami Divadelnej sekcie SKOS Erdevík, druhú cenu – striebornú plaketu – predstavenie Orchester Titanik Kultúrneho centra Kysáč a prvú cenu – zlatú plaketu a zároveň aj cenu NRSNM, odborná porota udeľuje predstaveniu Ľud-milá Kolektívu kreatívnych amatérov KOKRAM z Kovačice a Ochotníckeho divadla Janka Čemana z Pivnice. Kultúru hovoreného slova hodnotila Lýdia Gedel'ovská a cenu získalo predstavenie Ľud-milá autorky Edity Ďurčovej v réžii Silvie Svákusovej, ktoré predniesli štyria mladí herci z Kovačice a Pivnice spred Kolektívu kreatívnych amatérov KOKRAM z Kovačice a Ochotníckeho divadla Janka Čemana z Pivnice.

- V dňoch od 18. do 20. novembra 2022 v sieni Domu kultúry v Pivnici sa uskutočnilo 56. Stretnutie v pivnickom poli. Prvý koncert festival so slávnostným otvorením prebiehal v priamom televíznom prenose RT Vojvodina. Na začiatku prítomných v sieni a televíznych divákov privítal predseda SKUS Pivnica Miroslav-Juraj Béla a v pokračovaní sa prihovorili Milan Čavić, predseda Zhromaždenia obce Báčska Palanka, Tatiana Vujačićová, predsedníčka NRSNM a Milina Sklabinská z Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. V závere koncertu sa prihovorila i Monika Podsklanová-Šuhajdová, zástupkyňa veľvyslanca Slovenskej republiky v Belehrade. Bol to úspešne zorganizovaný festival s veľkým množstvom kvalitných prednesov. Úhrne až 28 vrátane účastníkov z Rumunska a Maďarska, čím festival získal medzinárodný charakter. Čo do domácich slovenských prostredí festivalu sa zúčastnili speváci z Aradáča, Lugu, Kulpína, Šidu, Báčskeho Petrovca, Lalite, Boľoviec, Nového Sadu, Kysáča, Kovačice, Starej Pazovy, Hložian, Selenče, Jánošíka, Padiny a Pivnice. V tretí deň festivalu v rámci záverečného koncertu bola skvelá príležitosť, aby si prítomní v sieni vypočuli ešte raz všetkých účastníkov ako aj tých najúspešnejších, ktorým odmeny udeľovali predsedníčka NRSNM Tatiana Vujačićová, riaditeľ Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov a predseda SKUS Pivnica Miroslav-Juraj Béla. Spevákov sprevádzal vynikajúci 10-členný festivalový ľudový orchester pod vedením Ondreja Maglovského a za harmonikového sprievodu Vladimíra Halaja pri jednotlivých pesničkách. Všetky koncerty moderovala Anna Zorňanová Kulíková. Členovia odbornej poroty pracovali v zložení: Jarmila Juricová-Stupavská, Slovenka Benková a Pavel Tomáš st. a podľa ich rozhodnutia víťazkou tohtoročného festivalu sa stala Martina Agarská z Boľoviec. Okrem 1. ceny odbornej poroty, ktorou je zlatá plaketa, M. Agarská zároveň získala i Cenu NRSNM. Druhú cenu – striebornú plaketu sa odborná porota rozhodla udeliť Alexandre Čížikovej z Padiny a dve rovnaké 3. ceny – bronzové plakety – získali Mária Bzovská zo Starej Pazovy a Michaela Papová zo Selenče. Ceny za autentickosť piesne sa dostali do rúk Pavla Ponigera Forero z Báčskeho Petrovca a Milana Čiefa z Kysáča. Ľudový odev spevákov hodnotil etnológ Patrik Rago a ceny za najautentickejší kroj sa rozhodol udeliť Štefanovi Trkuljovi zo Šidu a Danielovi Molnárovi zo Starej Pazovy. Ceny poroty obecnstva získali predstaviteľky Pivnice: Hana Hodoličová a Daniela Žihlavská, ktorá zároveň dostala aj Špeciálnu cenu odbornej poroty. Ildikó Očovská z Békešskej Čaby tiež získala Špeciálnu cenu odbornej poroty. Podujatia okrem NRSNM podporil i Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

- Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny sa v rámci programu výboru a v snahe podporiť mladé talenty v rôznych odvetviach umenia v rámci hudobnej činnosti

podporila i detský orchester v Padine, ktorý vedie profesor hudobnej kultúry Vladimír Halaj. Podpora prišla vhod zvlášť v časoch, keď vo všeobecnosti vo viacerých slovenských vojvodinských prostrediach absentujú ľudové orchestre.

- Dňa 3. decembra 2022 Kultúrne centrum Kysáč zorganizovalo 7. festival slovenských ľudových krojov v Srbsku. Festival sa začal slávnostným otvorením a exkluzívnou výstavou vysoko ohodnotenou v zahraničí – Trón Pavla Surového. V pokračovaní sa uskutočnilo pohybové divadlo Tajomstvo zlatej nite v produkcii KC Kysáč a v réžii choreografky Alisy Oravcovej z Pančeva a vystúpili sólisti a spevácke skupiny Kultúrneho centra Kysáč a Lego Duo s Andreou Stanivukovou. Jedným zo zámerov festivalu je priblížiť ľudové umenie mladej generácii a podnietiť u nej záujem o tradíciu a minulosť. Tento festival svojším spôsobom spája tradíciu, mýty a legendy s moderným umeleckým výrazom a na ňom majú možnosť prejsť sa mladí umelci, fotografi, speváci, tanečníci, choreografi, skladatelia, módni návrhári a iní remeselníci a odhaliť tak nové smery vo vývine etno tvorby. Siedmy festival bol korunou tohtoročných úspechov Kultúrneho strediska Kysáč a autora fotografií Pavla Surového. V znamení trónu a koruny spočívala výstava ocenených fotografií a korunou ovenčené bolo aj baranča. Vínom ho zalial zástupca náčelníka mestskej správy pre kultúru a vzdelávanie Dragan Aleksić a tak aj otvoril tento festival.

- V poradí 28. ročník detského divadelného sviatku 3xĎ sa uskutočnil dňa 10. decembra 2022 v staropazovskej divadelnej sále, kde najprv bolo slávnostné otvorenie. Ako prvý sa prítomným prihovorel Boris Konček, tretí tajomník z Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Belehrade a tohtoročnú detskú divadelnú krajinu otvorila Libuška Lakatošová, predsedníčka SKUS hrdinu Janka Čmelíka v Starej Pazove. V repertoári 28. Prehliadky slovenskej detskej divadelnej tvorby 3xĎ boli dve súťažné predstavenia. Z Bingule predstaviteľmi boli malí divadelníci pred SKUS Milana Rastislava Štefánika s hrou Mama, poď sa hrať, ktorých nacvičila Tijana Farkašová. Staropazovčania hrali na domácej pôde ako predstavitelia divadelnej odbočky Základnej školy hrdinu Janka Čmelíka s hrou Moje prvé rande, ktorých nacvičili Ivan Ječmen a Alexander Materák. Aj toho roka na 3xĎ boli dve poroty. Detskú tvorili: Ema Lakatošová, Tamara Očovajová a Lena Stankovičová a jediným členom odbornej poroty bol Peter Hudák, režisér z púchovského divadla zo Slovenskej republiky. Najúspešnejším súborom a jednotlivcom ceny udeľovali L. Lakatošová a Boris Konček. Prvú cenu – zlatú plaketu NRSNM, odborný porotca udelil predstaveniu Moje prvé rande ZŠ hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy a druhú cenu – striebornú plaketu NRSNM, získalo predstavenie Mama, poď sa hrať SKUS Milana Rastislava Štefánika z Bingule. Podľa rozhodnutia porotníka zo Slovenska udelené boli tieto ceny: Cenu za najúspešnejšie kostýmy dostali rodičia hercov zo Starej Pazovy; Cenu za najúspešnejšiu scénografiu dostali Tijana Farkašová, Daroslav Farkaš a Jaroslav Žembery; Cena za dramaturgiu bola udelená Ivanovi Ječmenovi a Aničke Balážovej; Cenu za najúspešnejšiu réžiu Ivanovi Ječmenovi a Alexandrovi Materákovi; Cenu za najúspešnejšieho debutanta na prehliadke dostali Jozef Kováč a David Petrić zo Starej Pazovy; Cenu za najúspešnejšiu debutantku na prehliadke dostali Milica Maľová, Mária Kaňová, Mia Častvenová a Ivana Špehárová z Bingule a Cenu za najúspešnejšie stvárnenú epizódnu mužskú postavu Kristián Poliovka zo Starej

Pazovy; Cenu za najúspešnejšie stvárnenú epizódnu ženskú postavu získala Edita Hudecová zo Starej Pazovy a Cenu za najúspešnejšie stvárnenú hlavnú ženskú postavu – Mária Grbićová zo Starej Pazovy; Cenu za najúspešnejšie stvárnenú hlavnú mužskú postavu a Cenu za najúspešnejší kreatívny divadelný čin tentoraz neudelili. Detská porota na tohtoročnej prehliadke 3xĎ udelila ceny nasledujúcim poradím: Cenu za najlepšiu herečku v predstavení Moje prvé rande – Edite Hudecovej; Cenu za najlepšiu herečku v predstavení Mama, pod' sa hrať – Lei Častvenovej; Cenu za najsympatickejšieho herca v predstavení Moje prvé rande – Kristiánovi Poliovkovi; Cenu za najsympatickejšiu herečku v predstavení Mama, pod' sa hrať – Nikoline Gašparovej; Cenu za najkomickejšieho herca v predstavení Moje prvé rande – Vasilovi Vrškovi; Cenu za najkomickejšiu herečku v predstavení Mama, pod' sa hrať – Viktórii Dubovskej; Cenu za najsympatickejší herecký pár v predstavení Moje prvé rande – Márii Grbićovej a Tatijane Babinkovej a Cenu za najsympatickejší kostým v predstavení Moje prvé rande – Mii Jašovej. Festival okrem NRSNM podporil aj Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

- Po ukončení 28. Prehliadky detskej divadelnej tvorby 3xĎ v Starej Pazove 10. decembra 2022 v priestoroch SKUS hrdinu Janka Čmelíka sa uskutočnila divadelná edukácia, ktorú viedol režisér Peter Hudák zo slovenského Púchova, ktorý zároveň bol aj porotcom na prehliadke. Vedúci dielne sa predovšetkým venoval režisérom tohtoročnej prehliadky z Bingule a Starej Pazovy a zároveň poukázal na to, ako sa s deťmi venovať divadlu resp. poukázať na miesto dieťaťa v divadle ako i na jeho námety, cítenie, improvizáciu, autorský vklad v procese inscenácie divadelného predstavenia a pod.

- Jeden zo sedem festivalov, ktoré NRSNM vyhlásila za celomenšinové – Letí pieseň, letí, odznel dňa 11. decembra 2022 v Dome kultúry 3. októbra v Kovačici vo svojom 24. ročníku. Tento festival slovenskej populárnej hudby pre deti otvoril predseda Obce Kovačica Jaroslav Hrubík. Odborná porota, ktorá sledovala 15 autorov či mladých interpretov, pracovala v zložení Ervin Malina zo Selenče, Juraj Miroslav Bela z Pivnice a Ivan Babka z Kovačice. Spevákov sprevádzal chór žiakov kovačickej základnej školy pod vedením Pavla Tomáša staršieho. Výsledky festival vyzerajú nasledovne: prvú cenu za skladbu udelili Samuelovi Kováčovi z Báčskeho Petrovca za pieseň Bez strachu. Druhú cenu poroty za skladbu získala Slovenka Benková z Báčskeho Petrovca za pieseň Snívaj a tretiu získal Pavel Ľavroš z Padiny za pieseň Nech prší dážď. Prvú cenu za interpretáciu získala Lucia Válovcová z Kovačice, druhú Martina Sklabinská z Báčskeho Petrovca a tretiu Emina Roháriková z Padiny. Texty hodnotila profesorka slovenského jazyka Zuzana Putniková z Kovačice a cenu za text Nech prší dážď dostal Pavel Ľavroš z Padiny. Najviac hlasov obecenstva za skladbu dostal Pavel Litavský z Kovačice za pieseň Slniečny deň a cenu obecenstva za interpretáciu dostala Nina Poliaková z Kovačice, ktorá zároveň dostala aj cenu ako najmladšia účastníčka festivalu.

- V utorok 13. decembra 2022 v miestnostiach NRSNM bolo vyhodnotenie 12. ročníka žiackej literárnej súťaže Čo dokáže pekné slovo ako aj vyhodnotenie ďalších dvoch literárnych súťaží – mesačníka pre kultúru a umenie Nový život a detského časopisu pre deti Zornička. Úvodom sa prítomným prihovorila predsedníčka NRSNM Tatiana Vujaćicová. Literárny súbeh Čo dokáže pekné slovo už dvanásť rok pravidelne vypisuje

Výbor pre kultúru NRSNM spolu so Slovenským vydavateľským centrom, na ktorý žiaci našich škôl tentoraz zaslali úhrne 68 prác, a to 45 v kategórii žiakov vyšších ročníkov základných škôl a 23 prác v kategórii žiakov stredných škôl a gymnázií. Po dôkladnom prečítaní a rozoberaní zaslaných prác komisia, ktorá pracovala v zložení Zuzana Valentíková, profesorka triednej výučby na Základnej škole 15. októbra v Pivnici a Anna Chrt'ánová-Leskovac, sa jednoznačne zhodla, že treba v prvom rade pochváliť ochotu a snahu prednášať slovenčinu na našich základných a stredných školách, že animovali početných žiakov, aby sa prihlásili na súbeh a týmto táto akcia aj ďalej plní svoj základný cieľ a zámer. V kategórii žiakov základných škôl od 5. po 8. ročník komisia udelila nasledujúce ceny: prvú cenu získal David Simendić zo Základnej školy hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy; druhú cenu získali Matej Hrk zo Základnej školy mladých pokolení z Kovačice a ďalšiu druhú cenu získal Tomáš Kámaň zo Základnej školy 15. októbra v Pivnici. Tretie ceny získali Jana Čániová a Maša Lončarová zo Základnej školy Jána Čajaka z Báčskeho Petrovca. Udelené boli i dve špeciálne ceny: Alexandrovi Asodiovi zo Základnej školy Ludovíta Štúra z Kysáča a Dejanovi Mumimovičovi zo Základnej školy maršala Tita z Padiny. Keď ide o kategóriu žiakov gymnázií a stredných škôl, na ktorých sa vyučuje aj slovenský jazyk prvú cenu získala Helena Štrbová a dve druhé ceny – Nela Mladenović a Marcela Gániová – všetky z Gymnázia Jána Kollára so žiackym domovom v Báčskom Petrovci. Tretiu cenu získala Patrícia Tirindová z Ekonomicko-obchodníckej školy Vuka Karadžića zo Starej Pazovy. Špeciálne ceny sa dostali do rúk Ivany Hudecovej z Gymnázia Mihajla Pupina z Kovačice a Karolíny Horvátovej z Gymnázia Jána Kollára so žiackym domovom v Báčskom Petrovci.

Vyhodnotenie súbehu mesačníka pre kultúru a umenie Nový život: prvú cenu získala Annamária Boldocká Grbićová za básnický triptih Absolútna neukončenosť chvíle, druhú cenu získala Mária Vršková za poviedku Hra a tretiu cenu si vyslúžil básnický cyklus Kataríny Mosnákovej-Bagľašovej Zložiť bremeno túlania. Výsledky vyhodnotenia súbehu detského časopisu pre deti Zornička: prvú cenu komisia udelila Márii Vrškovej za poviedku Ako si ušetriť osemnásť tisíc, druhú cenu komisia udelila autorovi Miroslavovi Gašparovi za poviedku Keby v pondelok bola streda a tretiu cenu komisia udelila autorovi Jánovi Žolnaji za poviedku Teplomer v slepačej polievke.

- V Galérii Zuzky Medved'ovej v Báčskom Petrovci 17. decembra 2022 bola otvorená kolektívna výstava 7. bienále slovenských výtvarníkov amatérov v Srbsku. Prítomným sa prihovorila Anna Sěčová-Pintírová, riaditeľka Múzea vojvodinských Slovákov a Vladimír Valentík sa zmienil o tvorbe výtvarníkov z radu vojvodinských Slovákov. Výstavu otvorila Jasna Šprochová, predsedníčka Obce Báčsky Petrovec a vernisáž svojím spevom spestril spevák Pavel Poniger Forero za harmonikového sprievodu Ondreja Maglovského. Na 7. bienále sa zúčastnili: Milina Balážová, Karol Bartoš, Juraj Berédi, Katarína Breuningová, Branislav Galamboš, Miro Horvát, Ana Klibanová, Daniel Kopčok, Samuel Legiň, Anna Legiňová, Anna Liptáková, Anna Majerská, Vladislav Medovarský, Anna Nosálová, Mária Páliková, Zuzana Petrušková, Zuzana Pudelková, Mária Sláviková, Anna Struhárová, Ivana Struhárová, Mária Struhárová, Vlasta Triašková, Tatiana Milina Turanová, Aleksandra Valentová-Králiková a Michal Virág. In memoriam boli vystavené aj obrazy zosnulého Juraja Galamboša z Hložian. Ako hosť sa predstavil Savo Spremo z Maglića.

- Do aktivít výboru zapadla i organizácia zasadnutí a príprava materiálov pri návrhoch podpory projektov, ktoré súbehy vypísali Pokrajinský sekretariát pre vzdelávanie, predpisy, správu, národnostné menšiny – národnostné spoločenstvá, Pokrajinský sekretariát pre kultúru a verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami, Ministerstvo kultúry a informovania Srbskej republiky a Mesto Nový Sad, Mesto Nový Sad.

- Do agendy tohto výboru patrilo aj vyplňanie dotazníkov a tlačív pre potreby Pokrajinského sekretariátu pre vzdelávanie, predpisy, správu, národnostné menšiny – národnostné spoločenstvá ohľadom údajov o počte nadácií, hospodárskych subjektov a iných organizácií, ktorých zakladateľské práva sa čiastočne alebo v úplnosti previedli na národnostnú radu;

- Okrem iných aktivít do pozorovaného obdobia zapadla i jazyková úprava materiálov koordinátorky pre potreby národnostnej rady a jednotlivých výborov; príprava sprievodných listov, odporúčaní, rozhodnutí, záverov, mailovej korešpondencie; preklady (zo srbčiny do slovenčiny a opačne) pre potreby výborov a ústredia NRSNM a Ministerstva štátnej správy a miestnej samosprávy; zazmluvňovanie, vybavovanie administratívnych, organizačno-technických záležitostí a prispievanie do printových médií o aktivitách NRSNM; archivovanie materiálu zo zasadnutí výboru a iných telies, tvorba záverov z výboru, resp. zasadnutí iného rázu; zabezpečenie prihlasovacej dokumentácie, životopisov a ladudácií na ceny;

– O aktivitách Výboru pre kultúru NRSNM a činnosti NRSNM verejnosť bola informovaná na portáli NRSNM www.rada.org.rs prostredníctvom webových správ písaných zo strany koordinátorky po slovensky, tiež v preklade do srbčiny; koordinátorka bola zapojená do písania správ zo všetkých organizačno-správnych telies festivalov rezortného výboru, ako i správ týkajúcich sa činnosti NRSNM (tiež dvojjazykovo) ilustrovaných fotografiami.

Vypracovala:
koordinátorka VPK NRSNM
Svetluša Hlaváčová

Predsedníčka VPK NRSNM
Anna Čapeľová, v.r.